

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Locorum co[m]munium Ioannis Eckij,
aduersus Lutheru[m] & alios hostes Ecclesiae**

Eck, Johannes

Antverpiae, 1541

33 De pluralitate sacerdotum & decimis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35599

dentes ritum canendi, legendi & orandi ecclesiasticū, atq; iuxta vesana eorum capita, nouas conficientes formulas cantādi, missandi, ac orandi, faciāt sicut Paulus Samosatenus hæreticus, qui psalmos Christo dictos cessare fecit, velut nuper inuentos. In semetipsum autem compositos in die Paschæ in medio ecclesiæ canere mulieres, maxime quas prius instituerat, faciebat. Sic modo faciunt stulti hæretici cum suis cantilenis, & porcinis ac caninis nouis vlulatibus.

Eusebius
 li. 7. ec. h.

DE PLVRALITATE
 sacerdotum, & Decimis
 XXXIII.

¶ Hæretici calumniantur multitudine seruorum dei, sacerdotum & monachorum

SAnctifica mihi omne primogenitū quod aperit vuluam in filiis Israel, tam de hominibus quam iumentis, mea enim sunt omnia.

Exo. 13

Pri-

DE PLVRALITATE

Exo, 22 Primogenitum filiorum tuorum
dabis mihi.

Leuit, 27 Primogenita quæ ad deum perti-
nent, nemo sanctificare poterit, &
vouere.

Num, 3 Ego tuli Leuitas à filijs Israel pro
omni primogenito, qui aperit vul-
uam in filijs Israel, eruntque Leui-
tæ mei.

Ibidem Meum est omne primogenitum,
ex quo percussi primogenita in ter-
ra Aegypti, sanctificaui mihi quic-
quid primum nascitur in Israel.

Ibidem Tolles Leuitas mihi pro omni pri-
mogenito filiorum Israel. Ecce in
lege nature omnes primogeniti gau-
debant priuilegio sacerdotij, & in le-
ge scripta, loco primogenitorum suc-
cessit tota tribus Leui. Nunc non sunt
tot sacerdotes & monachi, quot sunt
primogeniti.

Gen, 25 Dixit Iacob ad Esau: Vende mihi
primogenita tua + infra: Iurauit ei
Esau, & vendidit primogenita. In le
gena

ge naturæ primogenitura erat magna, quia primogenitus accepit benedictionē à patre (& erat loco consecrationis) habebat potestatem benedicendi, vestem item specialem in qua offerebat, duplam portionē habebat in hereditate & ferculis. Cesserunt ista omnia sacerdotio Aaronis primo, dein sacerdotio nostro, dēpto eo quod sacerdotes nō accipiunt duplam portionem hereditatis, quia simpla eis inuite redditur iam à laicis, vel omnino negatur.

Omnes Leuitæ numerati à Moyse in genere masculino à mōse vno & supra fuerunt vigintiduo millia. Et infra: Recensuit Moyses primogenitos filiorum Israel, & fuerunt masculi à mōse vno & supra vigintiduo millia, ducēti. 73. infra: Loquitur est dominus: Ego sum dominus. In precio ducentorum septuaginta arium, qui excedunt numeram Leuitarum, de primogenitis filiorum

Numerus

C. c. Isra-

DE PLVRALITATE

Israel, accipies quinque siclos per singula capita, dabisque pecuniam Aaron & filiis eius, precium eorum qui supra sunt. Pondera primogenitos redemptos pecunia, hinc nemo miretur si hodie in ecclesia similes redemptiones fiunt, puta ut lacte vescaris in ieiunio, contribuas ad hanc fabricam, est enim commutatio vnius boni in aliud: Cessat ergo rudium argumentum, si est permissum vel iustum cum pecunia, ergo etiam sine pecunia. Hodie talis pecunia datur communiter pauperibus, vel ecclesiis, quomodo clamarent Laici, si daretur clero, sicut iussit hic deus per moysen.

1. Par. 23 Numerati sunt hic Leuitae a viginti
Ibi. C. 24. 25 ti annis & supra, & inuenta sunt tri
26. ginta octo millia virorum. Distribuuntur, ibidem in cantores, ianitores, praepositos, iudices, & in plures sortes & classes. Quum autem tam parua fuerit Iudaea, ut longitudo fuerit inter tridui. De latitudine, inquit Hierony.

onymus in epistola ad Dardanum,
 pudet dicere + Erubescat Christianus
 indeuotus, qui cōtra multitudinem
 religiosorum conqueritur, quū mul-
 to maior numerus seruientium deo
 fuerit in lege Moysaica + Nam quū 2. Reg. 24
 populus Israel fuerit, mille millia, 1. Par. 24
 & centū millia virorū educentium
 gladium (Ita enumerauit Ioab Isra-
 el) sequitur numerum deo seruien-
 tium, fuisse ferme. 28. eius partem.
 Vnde volentes minui clerum sunt
 Pharaones, qui populum Hebræum
 seruientem deo, voluit minuere.

DE DECIMIS ET alijs obuentionibus.

Decimas & primitias non tarda-
 bis offerre. Exo. 22

Primitias frugum terræ tuę defe-
 res in domum domini dei tui. Exo. 23

Hoc erit iudiciū sacerdotum à po-
 pulo, & ab his qui offerūt victimas, Deut. 18

Cc 2 da-

DE DECIMIS ET

dabunt sacerdoti armum & ventriculum, primitias frumenti vini & olei, lanarum partem ex tonsione ouium.

Num. 5 Omnesq; primitiæ, quas offerunt filij Israel ad sacerdotem pertinet, & quicquid in sanctuarium offertur à singulis, & traditur manibus sacerdotis, ipsius erit.

Psal. 98

Moyfes & Aaron in sacerdotibus eius, hi tamen fuerunt supremi duces populi ex Aegypto.

**Hieron.
propter
August.**

Samuel sacerdos secundum Bedam aut ad minus Leuita, teste Hieron. lib. 1. contra Iovinianum, fuit enim de tribu Leui, eodem teste in 1. Reg. 15. is tamen fuit supremus iudex Iudæorum.

1. Reg. 7

Tribus regalis Iuda & sacerdotalis connubia contrahebant, hinc Eli

Luc. 1

zabeth mater s. Ioannis, vxor Zachariæ sacerdotis, cognata fuit Mariæ

3. Reg. 1

Sadoch sacerdos vnxit Salomonem regem, Samuel Saulem & Da-

1. Reg. 10

uidem,

videm, non mirum quod hodie Imperator à papa, Reges ab archiepiscopis vnguntur: sic enim fieri debet, non ab Episcopis.

Ioiada pontifex fecit regnare, & vnxit Ioas regē, vxor Ioiade fuit Iosababeth soror regis Ochoriæ.

Azarias pontifex restitit Ozię regi inuadenti officiū sacerdotale, qui lepra percussus fuit.

Ezechias præcepit populo in iherusalem, vt darent partes sacerdotibus & Leuitis, vt possent vacare legi domini.

Iosue pontifex templum restituit post captiuitatem Babylonicam.

Esdras Leuita à rege Artaxerxe aurum & argentum obtinuit pro templo, & licentiam abeundi Iudeis obtinuit.

Cognoui (Neemias) quia partes Leuitarum non fuissent eis datæ: & fugissent vnusquisq; in regionē suam, & egi causam aduersus magi-

DE DECIMIS ET

stratus & dixi, quare derelinquimus domum dei? & cōgregaui eos, & feci stare in stationibus suis, & omnis Iuda apportabat decimam frumenti, vini & olei in horrea. Hic populus propter famem ortam recusauit dare decimas Leuitis, ideo cogebatur recedere de tēplo. Sic faciūt mali laici, dicētes cur dabo sacerdoti? ego egeo pro me & pueris.

1. Mac. 2 Machabeï fortissimi fuerūt sacerdotes & duces bellorum.

Deut. 14 Decimas de⁹ sibi referuauit debitas, in signum vniuersalis dominij. **Genesis. 4. Exo. 22. Leuit. 27. Deut. 12. & 26. Tobiaē primo.**

Decimam partē separabis de cunctis frugibus tuis & c. vt discas timere dominum deum tuum in omni tempore. Ergo impij sunt, non timentes deum, qui nō dant decimas debitas.

Leuit. 27 Omnes decime terræ, siue de frugibus, siue de pomis arborum, domini sunt.

ni sunt. Omnium decimarū bouis,
& ouis, & caprę que sub pastoris vir-
ga trāseunt, quicquid decimam ve-
nerit sanctificabitur domino, nō eli-
getur nec bonum nec malum. Ecce
minutas decimas, sed pro intelligen-
tia vltimi.

Omnia quę offeretis ex decimis **Num. 18**
& in donaria domini separabitis,
optima & electa erunt cunęta, & nō
peccabitis super hoc, egregia vobis
& pingua reseruantes, ne forte
polluatis oblationes filiorum Isra-
el & moriamini: En pœna mor-
tis manet eos qui studiose deterio-
ra dant.

Si affigit homo deum, quia vos **Malac. 3**
configitis me, & dixistis, In quo cō-
figimus te? in decimis & primitiis.
En non dans decimas assimilatur
crucifixoribus Christi, & deo iniu-
riam facit non solum sacerdoti.
Hiero.

Et in penuria vos maledicti estis. **Ibidem.**

DE DECIMIS ET

Ecce pœna eorum qui non dant decimas, vel infideliter, hinc venit omnium rerum inopia, attende tempora nostra, vbi omnia sunt cara.

Augustinus. Cum decimas dādo, cœlestia & terrena possis promereri pro auaritia tua, duplici benedictione fraudaris, hæc est domini iustissimi consuetudo, vt si tu illi decimam non dederis, tu ad decimam reuoceris, dabis impio militi quod non vis dare sacerdoti. 16. q. 1. ca. decimæ.

Augustinus, decimæ ex debito requiruntur, & qui eas dare noluerūt, res alienas inuadunt.

Luc. 10
1. Cor. 9

Dignus est operari⁹ mercede sua.

1. Cor. 9

Quis militat vnquā proprijs stipendijs?

Deut. 25
1. Cor. 9

Non alligabis os boui trituranti.

1. Cor. 9

Si nos vobis spiritualia seminauimus, magnum est si nos carnalia vestra metamus.

Ibide m

Et qui altario deserviunt cum altario

tario participant.

De Collectis autem quæ fiunt in sanctos, sicut ordinavi in ecclesiis Galatiæ, ita & vos facite per vnam sabbati. Collecte istę fiebāt in vsum pauperum Hierosolymis & predicatorum: & hodie Christiani in Græcia sub Turca nutriūt patriarcham & clerum ex collectis, vnde à colligendo oratio in missa collecta dicitur, licet & alię sint ratiões mysticę.

Posteaquā reges & principes sub miserunt colla fidei, & inclinarunt ceruices signo crucis, donationes & dotationes beneficiorum in locum collectarum successerunt.

Syluester papa. 12. q. 1. ca. Futurā, Melchior futuram ecclesiam in gentibus apostoli præuidebant, idcirco prædia in Iudæa minime sunt adepti, sed præcia tantummodo ad fouendos egenos, meminit postea donatiōis Constantini, de qua 96. distinctione Constantinus, & quomodo viri religio-

C c 3 si an-

DE DECIMIS ET

si inceperunt possidere prædia, ascribitur Melchiadi canon, in vetustis est Syluestri.

Ioan. 13 Quidam enim putabant, quia loculos habebat Iudas, quod dixit ei Iesus, Eme ea quæ nobis opus sunt ad diem festum, &c. August. ibidem. Habebat ergo & dominus loculos, & à fidelibus oblata conseruans, & suorum necessitatibus & alijs indigentibus tribuebat, tunc primum ecclesiasticæ pecuniæ forma est instituta, vbi intelligeremus quod præcepit non cogitandum de crastino, nõ ad hoc fuisse præceptum, vt nihil pe-

Plato & cuniæ seruetur à sanctis, sed ne deo alij pro ista seruiatur.

August. de sermone domini in monte. Docuit Christus exemplo suo neminem scandalizari si eius serui necessaria sibi procurent.

Sanctus Urbanus primus martyr instituit ante Syluestrum, vt ecclesia prædia ac fundos à fidelibus obla-

oblatos reciperet.

Auxerunt hoc martyres sequentes, Pontianus, Antherus, Fabianus, Cornelius, &c. vsq; ad Syluestrum.

Cassiodorus libro. 6. tripartite hystorie, Constanstinus Imperator disponens res clericorum, vnicuiq; ciuitati prospexit, vt clerus sufficiētia emolumēta perciperet, & hoc lege firmavit.

Inferte omnem decimam in horreum meum, vt sit cibus in domo mea, & probate me super hoc, dicit dominus. Malac. 3

Si non aperuero vobis cataractas cœli, & effudero vobis benedictionem vsq; ad abundantiam, & increpabo pro vobis deuorantem, & nō corrumpet fructū terræ vestrę, nec erit sterilis vinea in agro. Stulti laici timent ne minus habeant si decimas & oblationes præstent. Ibidem

Augustinus: Antiqui partes ideo omnibus copijs abundabant, quia decimas

deci-

DE DE CIMIS ET

Decimas dabāt. Ergo timendum est
eos nō prosperari, qui religiosis eti-
am mendicantem inuidēt, & fratri-
bus certum numerum præscribunt,
ignorātes synagogę largitatē, quæ
tot millia Leuitarum in singulos di-
es alebat.

Augustinus : Si decimam dederis
non solum abundantiam fructuum
recipies, sed etiam sanitatem corpo-
ris & animę consequeris, non enim
deus præmium postulat, sed honorē
Hinc ditissimi fuerunt principes &
nobiles Germaniæ, quando abun-
dāter dabant ecclesiis, monasterijs
Iam omnium rerū ægestas est apud
plebem & principes + maior fuit o-
lim abbatum Augiæ maioris s. Gal-
li & Camboduni splendor, quàm iā
sit trium episcoporum + Carolus
magnus anno domini octingente-
simo decimotertio villam regalem
Ulmam cum omnibus iuribus & ap-
pendicijs & locis adiacentibus mo-
naste-

nasterio Augie maioris tradidit. **Ca. Carolus**
 rolus factus est magnus, quod in do-
 tando ecclesias magnū sequutus est
 Constantinum, qui sc̄elix obtuitio-
 nem ecclesie dictus est ab Augusti-
 no lib. 2. contra Petilianum ca. 93.
 & ab Ambrosio libro epistolarum
 quinto de obitu Theodosij impera-
 toris. Caueant principes ne spolian-
 do clerum, malint imitari impium
 Iulianum imperatorem apostatam,
 quam Christianissimos principes
 Constantinum, Theodosium, Caro-
 lum magnum, sanctum Henricum.

Cassiodorus libro sexto triparti-
 tæ historiae. Iulianus clericis omnia
 priuilegia, honores, cōsuetudinesq;
 subtraxit, & leges positas p̄ eis sol-
 uit: & rursus. Omnes possessiones
 atq; pecunias Cæsariensium eccle-
 siarum, cum verberib; exquirens, ad
 medium iussit afferi. Moxq; eis tre-
 centas auri libras, in erario publico
 collocavit: Et post multa interea in-
 bentur

DE DECIMIS ET

150
bentur vasa ecclesiarum sacra, fisci
aerario deputari, sublatisq; ianuis
maioris ecclesiae fit cunctis accessibi
le sanctuarium. De Iuliano constat,
quod anno 324 aetatis mortuus est, &
imperavit anno duntaxat vno men
sibus septem.

Cassio d. Satellitum suorum poenas, Iulia
ni, Felicis, Heluidij, Cassiodorus,
vbi supra prosequitur.

2. Mac. 3 Heliodorus quum templum Hie
rosolymis opulentissimum spoliare
vellet, miraculo multis plagis & fla
gris afficitur, orante tamen pro eo
Onia sacerdote, restituitur.

1. Mac. 1 Antiochus ascendit in Hierusalē,
cum multitudine graui, & intrauit
in sanctificationē cum superbia, &
accepit altare aureum, & candela
brum luminis, & vniuersa vasa eius
mensam propositionis & libatoria,
phialas, mortariola aurea, velū, co
ronas, & ornamentum aureū quod
in facie templi erat, & comminuit
om-

omnia, & accepit aurum & vasa cō-
cupiscibilia, & accepit thesauros oc-
cultos quos inuenit, & sublatis om-
nibus abiit in terram suam & fecit
cedem hominum, & loquutus est in
superbia magna, & factus est plan-
ctus magnus in Israel & in omni lo-
co eorum, & ingemuerunt princi-
pes & seniores, & iuuenes & virgi-
nes infirmati sunt, & speciositas mu-
lierum immutata est. Omnis mari-
tus sumpsit lamentum, & quę sede-
bant in throno maritali lugebāt, &
commota est terra super habitantes
in ea, & vniuersa domus Iacob indu-
it confusionem. De exitu suo scribi-
tur: Contigit illum euntem de cur- **2. Mac.**
ru cadere, & graui corporis collisio-
ne mēbra vexari, ita vt vermes de
corpore eius scaturirēt, ac viuētes
in doloribus carnes effluerent, odo-
re etiam illius & fœtore exercitus
grauaretur, quum nec ipse iā fœto-
rem suū ferre posset, infra: In mōte
miser-

miser-

DE DECIMIS ET

miserabili obitu vita functus est.

2. Mac. 9 Alchimus volens destruere templum, dissolutus est paralyti, nec ultra potuit loqui verbum, & mortuus est illo tempore cum tormento magno.

2. Mac. vlt. Nicanor cum trigintaquinque milibus occisus est, caput eius cum manu nepharia, quam extenderat contra domum sanctam omnipotentis dei, abscissa, contra templum suspensa sunt, & lingua eius particulatim diuisa, auibus data est.

Danie. 5 Balthazar bibens in vasis templi eadem nocte interfectus est, & Darius Medus successit in regnum.

Thomas Cantuariensis pro iuribus & prediis ecclesie sue occiditur, fratribus missam pro defunctis apparentibus, angeli astant & intonant laetantur. Laetabitur iustus &c. Caueant igitur principes consiliarios, qui pro utilitate regni & tuitione domini, consulunt (propter extremam necessitate)

cessitatem) ecclesias spoliari.

Sichemita dederūt. 70. pondo ar. Iudic. 9.
 gēti de fano Baal, Berit Abimelech,
 qui cōduxit sibi ex eo viros inopes,
 & vagos, hoc fecit, vt principatum
 obtineret. Sed mulier iacēs fragmen-
 tum molæ illisit capiti Abimelech,
 & confregit cerebrum eius.

Achas rex collegit argentum, & 4. Reg. 17.
 aurum, quod inueniri potuit in do-
 mo domini, & in thesauris regis, &
 misit regi Assyriorum, vt eum salua-
 ret de manu regis Syrię, & regis Is-
 rael. Hoc fecit impius rex, idololatra
 non contentus præsidio dei sibi ab
 Esaia promisso.

Boni igitur principis officium fue- Esa. 4.
 rit, clerum amare & defendere, pri-
 uilegia concessa seruare integra, ac
 ecclesiis & ecclesiasticis sua bona re-
 linquere. Hæreses, vero & hereticos:
 q̄ remotissime à finibus suis coerce-
 re, in quo, & sibi, & subditis pacem
 & tranquillitatem parabit, & vitam

D. d. cum

DE ECCLESIIS AEDI.

cum Christianissimis veterib. principibus merebitur æternam.

DE ECCLESIIS AEDIFICANDIS, & ornatu earum.

XXXIII.

Eccliam dei contemnūt heretici, & ornamentū eius auferūt: Anabaptistę omnino nullas habere volunt: resuscitant heresim Massilianorū, quorum meminit Augustinus in sermone cōtra Arrianos, Sagarelli, & Vuklephistę hunc sequuti sunt errorē, contra scripturas expressas.

Gen. 28 Ait Iacob: Vere dominus est in loco isto, & ego nesciebam: terribilis est locus iste, nō est hic aliud, nisi domus dei, & porta cœli, & vocauit nomen loci Bethel, i. domus Dei. Non poteris immolare phase in qualibet vrbium tuarum, sed in loco quē elegerit dominus deus tuus, vt inhabitet nomen eius ibi.

1. Par. 17 David fatetur: Factus est sermo domini